

LEWIS LANGLEY & PARTNERS

Advokat Kenneth Lewis • Advokat Anna Dahlbom Langley • Advokat Rebecka Lewis • Advokat Peter Lindahl
Advokat Ida Gasslander • Advokat Ville Edström • Advokat Shalaw Rahem • Advokat Linus Gardell • Advokat Deniz Ünal
Jur kand Alice Goldensohn • Jur kand Nadja Norberg • Jur kand Anousheh Abuhamzeh • Jur kand Johan Gynnhammar

Stockholm den 5 april 2022

Svea hovrätt

Inges per e-post.

HÖGSTA DOMSTOLEN
R 2

INKOM: 2022-04-08
MÅLNR: B 2381-22
AKTBIL: 1

Till Högsta domstolen

ÖVERKLAGANDE

KLAGANDE

Soledad Ortega Rojas, 19610302-2346

Ombud och privata försvarare:

Advokat Deniz Ünal och advokat Linus Gardell
Lewis Langley & Partners Advokatbyrå HB
Gamla Brogatan 11
111 20 Stockholm

ÅKLAGARE

Kammaråklagare Katarina Bergström
Åklagarmyndigheten
City åklagarkammare i Stockholm
Box 70296
107 22 Stockholm

ÖVERKLAGAD

DOM

Svea hovrätts dom av den 10 mars 2022 i mål nr B 14386-20

1. Med stöd av bifogad fullmakt får vi härmed anmäla oss som ombud och privata försvarare för Soledad Ortega Rojas och överklaga ovan rubricerad dom enligt följande.

YRKANDEN

2. Soledad Ortega Rojas yrkar att Högsta domstolen beviljar prövningstillstånd.
3. Soledad Ortega Rojas yrkar att Högsta domstolen, med ändring av hovrättens dom, ogillar åtalet.

4. Soledad Ortega Rojas yrkar ersättning för sina rättegångskostnader med ett belopp som kommer att preciseras senare.

GRUNDER

5. Det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att Högsta domstolen beviljar prövningstillstånd i frågan om huruvida vissa brottsrubriceringar är undantagna från fri- och rättighetsskyddet i regeringsformen och Europakonventionen.
6. Soledad Ortega Rojas har inte begått den åtalade gärningen.

UTVECKLING AV TALAN

Bakgrund

7. Soledad Ortega Rojas har åtalats och fällts för störande av förrättning.
8. Det är utrett att Soledad Ortega Rojas tillsammans med andra har begett sig till riksdagens plenisal den 12 november 2019 i syfte att lyssna på en interpellationsdebatt. Gruppen av åhörare förväntade sig att interpellationsdebatten skulle behandla frågor om den aktuella politiska situationen i Chile.
9. I samband med att en interpellationsdebatt avslutades utan att frågan om Chile hade tagits upp ställde sig flera av åhörarna upp. Några av dem uttryckte verbalt sitt stöd för mänskliga rättigheter och ursprungsbefolkningens kamp i Chile samt sitt missnöje med att den fråga de kommit för att lyssna på inte togs upp under interpellationsdebatten. Efter detta lämnade gruppen åhörläktaren.
10. Samtliga ur gruppen har dömts för att tillsammans och i samförstånd ha stört den aktuella interpellationsdebatten.
11. Bestämmelsen i 16 kap 4 § brottsbalken kriminaliserar att genom våldshandling, oljud eller på annat dylikt sätt störa eller söka hindra bland annat statliga förrättningar. Det är ostridigt att riksdagens arbete i form av debatter, omröstningar och likande utgör sådan statlig förrättning som träffas av bestämmelsen.

12. Såsom gärningsbeskrivningen är utformad är frågan i målet således om Soledad Ortega Rojas tillsammans och i samförstånd med andra, uppsåtligt stör riksdagsarbetet genom oljud eller på annat liknande sätt.
13. Enligt tingsrätten har utredningen inte visat att de tilltalade haft en plan att tillsammans genomföra en aktion som utmynnade i det som verkligen hände, men att de tilltalade på plats på åhörarläktaren agerat tillsammans och i samförstånd när de reste sig upp och gav uttryck för sitt missnöje. Enligt tingsrätten har de därigenom stör förrättningen.
14. Enligt hovrätten har de tilltalade agerat tillsammans och i samförstånd när de reste sig upp och gav uttryck för sitt missnöje. Enligt hovrätten bestod missnöjesyttringen i att några av dem sa/ropade något om brott mot mänskliga rättigheter och solidaritet med Chiles folk samt vecklade ut en flagga. Hovrätten uttalar att de tilltalades uttryckta missnöje är att anse som sådant oljud eller liknande som avses i 16 kap. 4 § brottsbalken samt att det saknar betydelse om någon eller några av dem varit tysta genom att de agerat tillsammans.

Högsta domstolen bör bevilja prövningstillstånd

15. Av 2 kap. 1 § 1 regeringsformen framgår att var och en gentemot det allmänna är tillförsäkrad yttrandefrihet, genom att i tal, skrift eller bild eller på annat sätt meddela upplysningar samt uttrycka tankar, åsikter och känslor. Av artikel 10.1 Europakonventionen framgår att yttrandefriheten innefattar en rätt att ta emot och sprida uppgifter och tankar utan offentlig myndighets inblandning och oberoende av territoriella gränser.
16. Med hänvisning till förarbetena till 1976 års reform avseende regeringsformens rättighetsregler (prop 1975/6:209 s. 141f.) har hovrätten gjort gällande att yttrandefriheten inte är tillämplig.

17. Det har sedan år 1976 skett en betydande rättsutveckling på fri- och rättighetsområdet, bland annat har Europakonventionen blivit svensk lag genom SFS 1994:1219. Europakonventionen och Europadomstolens praxis har fått ett avsevärt större genomslag i svensk rätt än tidigare. Av 2 kap. 19 § regeringsformen framgår numera ett uttryckligt förbud mot att meddela lagar eller andra föreskrifter i strid med Sveriges åtaganden på grund av Europakonventionen.
18. De förarbetsuttalanden som hovrätten hänvisar till undantar ett stort antal brottsrubriceringar från yttrandefriheten, utan att utrymme lämnas för att bedöma huruvida det är fråga om tillåtna eller otillåtna inskränkningar i enskilda fall.
19. Begränsningar i yttrandefriheten får enligt 2 kap. 21 § regeringsformen göras endast för att tillgodose ändamål som är godtagbara i ett demokratiskt samhälle och begränsningen får inte heller gå utöver vad som är nödvändigt med hänsyn till det ändamål som har föranlett den. Av artikel 10.2 Europakonventionen framgår att yttrandefriheten får underkastas sådana formföreskrifter, villkor, inskränkningar eller straffpåföljder som är föreskrivna i lag och som i ett demokratiskt samhälle är nödvändiga för att uppfylla de legitima syften som anges i bestämmelsen. Det kan också uttryckas som att inskränkningar i yttrandefriheten måste vara proportionerliga.
20. Straffbestämmelsen i 16 kap. 4 § kriminaliserar vissa yttranden och måste således anses utgöra en inskränkning i yttrandefriheten. Utifrån åtalet har Soledad Ortega Rojas ställt sig upp som ett sätt att uttrycka sitt stöd för grupper i Chile. Soledad Ortega Rojas har därvid utövat sin yttrandefrihet. Den fällande domen mot Soledad Ortega Rojas utgör därför en inskränkning i hennes yttrandefrihet och det som ska prövas är om det är fråga om en tillåten inskränkning eller ej.
21. Soledad Ortega Rojas invändning om att hennes agerande har skyddats av yttrandefriheten har inte prövats med hänvisning till den rubriceringen av det brott hon har åtalats för.

22. En rättstillämpning som innebär att hela brottsrubriceringar undantas från yttrandefrihetsskyddet innebär att någon individuell prövning inte skett och att lagstiftningen, såsom den tillämpats, inte kan anses vara proportionerlig. Detta innebär att Soledad Ortega Rojas yttrandefrihet genom domen har kränkts.
23. Det finns ett stort behov av klagörande prejudikat från Högsta domstolen. Såsom underrättspraxis nu får tolkas har skyddet för yttrandefriheten i regeringsformen och Europakonventionen helt satts ur spel, utan individuell prövning. Det finns dock starka skäl för att låta den rättighetsutveckling som skett sedan bestämmelsens införande få den betydelse att en individuell prövning måste göras.
24. Högsta domstolen ska därför bevilja prövningstillstånd, och med ändring av hovrättens dom, ogilla åtalet.

ÖVRIGT

25. Soledad Ortega Rojas hemställer om att hon bereds tillfälle att ytterligare utveckla talan, ange bevisuppgift, och inkomma med ersättningsanspråk för det fall att Högsta domstolen beviljar prövningstillstånd.
26. Fullmakt i original bifogas.

Som ovan

Deniz Ünal och Linus Gardell